

JUGOSLOVANSKI IZSELJENIŠKI KOMISARIJAT PRIČEL SVOJE POSLOVANJE.

Ethin Kristan, izseljeniški poslanec. — Skrb za izseljence njegova glavna naloga. — Brezplačen prevoz za siromašne povratnike v domovino. — Komisarijat je v zvezi z glavnim konzulatom. — Zasedovanje poslovanja potovalnih agentur. — Splošna zaščita jugoslovanskih izseljencev v Združenih državah in Kanadi.

USTANOVA JE EMINENTNO VAŽNA ZA JUGOSLOVANSKE IZSELJENCE.

Koncem zadnjega tedna nas je izseljeniški poslanec Ethin Kristan obvestil uradno, da je odprl pisarno izseljeniškega komisarijata v zvezi z generalnim jugoslovanskim konzulatom v New Yorku na 443 W. 22nd Street, New York, N. Y.

Ko je dospela v Ameriko vest, da je jugoslovanska vlada ustanovila v Ameriki izseljeniški komisarijat in imenovala Ethina Kristana za izseljeniškega poslanca, je nastala silna panika in gotovih krogih ameriških Jugoslovancov.

Listi tistih trdijo, ki bodo odšli naprej pod bledim in čužim nadzorom jugoslovanskega izseljeniškega komisarijata, so tedaj zagnali strašen krik ter potem dan za dnem metali najgusnejše blato posebno na Ethina Kristana, ki je prevzel vodstvo tega za izseljence tako eminentnega važnega urada.

Ta list ni izšel do danes le nobene sode. To pa največ zato ne, ker mu niso bile znane dolžnosti in naloge te ustanove. Molčali smo in čakali. Obsojati stvar, ki ni človeku znana, je krivično in bedasto. Hvaliti jo pred popolnim in podrobnim poznanjem pa tudi ni umestno; tiho smo bili, da si smo bili uverjeni, da ne more biti stvar, ki jo prevzame Ethin Kristan, slaba in škodljiva našemu delavstvu.

In v tem uverjenju se nismo zmotili, kakor naj to dokaže naslednje uradno poročilo jugoslovanskega izseljeniškega komisarijata:

Naloga izseljeniškega poslanca je, kakor jo predpisuje paragraf 5. v Pravilniku o izvršitvi zakona o izseljevanju, sledeča:

- 1.) Vzdrževati vestranske zveze med našimi izseljeniški organizacijami v Ameriki in ministrstvom socialne politike, pa podrejenimi izseljeniški uradi.
- 2.) Biti v čim tesnejši zvezi s tajniki izseljeniških odborov v smislu zakona, par. 3., kakortudi s izseljeniški oblastmi jugoslovanske dežele.
- 3.) Gojiti dobre odnose s izseljeniški uradi in analognimi institucijami držav, za katere je izseljeniški poslanec postavljen, t. j. za Združene države in Kanado.
- 4.) Zasedovati poslovanje koncesijoniranih parobrodskih društev, s katerimi se vozijo jugoslovanski povratniki in potovalnih agentur pa bančnih poslovnic, ki imajo zveze s jugoslovanskimi izseljenici in periodično obveščati ministrstvo socialne politike o dognanih opažanjih.
- 5.) Sodelovati v smislu navodil, dobljenih od strani ministrstva za socialno politiko v službi privatno-upravne zaštite, informacij in generalnega izseljeniškega komisarijata.
- 6.) Sodelovati v smislu paragrafa 28. tega zakona s konzulati za brezplačen prevoz siromašnih povratnikov, prevzemajo njih odpravljanje po obvestilih tukajšnjih konzulatov.
- 7.) Sodelovati s ministrstvom pošte in brzojava pri organizaciji denarnega prometa med izseljenici in domovino.
- 8.) Zasedovati vse pojave na polju preseljevanja in narodnega gospodarstva, zlasti kolikor se dotikajo interesov izseljencev in povratnikov, in obveščati ministrstvo za socialno politiko o o-

Pregled večjih dnevnih dogodkov.

Amerika.
Močna kampanja proti sladkornim verižnikom.
V republikanski stranki je kri za radi Hardingove zunanje politike.

Babson izjavlja, da višje meje prinese še višje cene.
Dvaindevetdeset aleparjev z oljnim delnicami obtoženih pred veleporoto v Texasu.

Inozemstvo.
Francozi zadušili delavsko vstajo v Poruhrju.
Propaganda proti Rusiji ima zdaj versko formo.
Angleška zbornica odklonila predlogo za prohibicijo.
Leninov načrt sprejet na kongresu v Moskvi.

ZVIŠANJE MEZD JE "SLAB BUSINESS".

Tega mnenja je Babson, statistični svetovalec in kapitalistični svetovalec.

Washington, D. C. (Federated Press.) — Roger W. Babson, statistični ekspert in svetovalec velikih podjetnikov, zre z velikim strahom na mezde, ki so zadnje čase začele rasti po malem tuin-tam.

"Zvišanje mezd je slab business. Višje meze pomenijo višje cene. Potrebščine, ki so se s cenile, se zopet podražijo," piše Babson v svojem najnovejšem bulletinu. Babson pravi, da nove mezdne pogodbe stavbinih delavcev, ki so v večini slučajev veljavne za dve leti, pomenijo, da se zopet dvignejo cene stavbenemu materialu in konsekvenco bodo bile in stanovanja še bolj draga.

V sledečih mestih so bile zvišane meze stavbinih delavcev: Boston, Chicago, Cleveland, Denver, Haverhill, Mass., Hazleton, Pa., Lynn, Newark, Pittsburgh, Springfield, Mass., St. Louis, Syracuse, Waterbury, Worcester in Youngstown.

V sledečih mestih so krojaški delavci dobili zvišanje meze: Cleveland, Brockton, Mass., in New York.

Železarski in jeklarski delavci so dobili priboljšek v sledečih mestih: Clinton, Mass., Tuscaloosa, Ala., in Youngstown, O.; usnarški delavci v Brocktonu, Mass., in žarnarski delavci v Arlingtonu, Wash., in v Quincyju, Cal.

Kovinarjem je bila zvišana meza v mestih: Elmira, N. Y., Graniteville, Mass., Green Orchard, Mass., Oaklaha in Bay District, Cal., Titusville, Pa., Waterbury, Conn., in Westfield, Mass.

Mezde so bile zvišane tudi v rudarski, papirniški, kavičkovni in tekstilni industriji v več kot sto mestih na severu in jugu Unije.

pažanjih na tem polju kakor tudi o vsem drugem delu.

9.) Dostavljati ministrstvu socialne politike prestopke v inozemstvu po paragrafu 34. tega zakona.

Pod prestopkom v inozemstvu je razumeti vsako poškodbo, ki jo utrpel jugoslovanski izseljenec v svojih interesih od strani pooblaščenih parobrodskih društev v ta-povratnikov, in obveščati ministrstvo za socialno politiko o o-

KJER NI DELAVSKA ČASOPISJA, TAM JE NAVADNO PORAZ DELAVOV.

Granite City, Ill. — Tukajšnji farmarsko-delavski kandidat za župana je pri občinskih volitvah zadnji tork prejél 1193 glasov, njegov nasprotnik, "neodvisni" demokratsko-republikanski koalicionist, pa 2182. Tu je 3500 strokovno organiziranih delavcev. To dokazuje, da so delavci sami popriličili svojega nasprotnika. Kaj je verok? Delavci so tu brez svojega časopisa, dočim imajo nasprotniki močno časopisje in poleg tega so kapitalisti prispevali \$5000 za poraz delavskega kandidata.

VERSKA PROPAGANDA PROTI RUSIJI.

Američan, ki je prišel iz Moskve, pravi, da so bila poročila o velikonočnih igrah izmišljena.

Norman Hapgood, urednik "Hearst's International Magazine", poroča iz Berlina Hearstovim listom sledeče:

Berlin, 20. apr. — Propaganda proti sovjetski vladi bi trajala še nekaj časa. Propaganda je verskega značaja.

V desetih dneh posetim Rusijo. Nekaj sem že izvedel glede takozvanih protiverških igrah, ki so se baje vršili na Veliko noč v Moskvi. H. Mason Day, predsednik Barnsdall korporacije, katere ima velike oljne koncesije v Bakru, je ravnokar prišel v Berlin iz Moskve. Z njim je prišel Frederick Cripps, ki je v zvezi s moskovsko Commercial & Industrial Banko, katere je ena izmed novih mešanih korporacij v Rusiji, pri katerih je inozemski kapital v sovjetskemu vidu.

Oba Američana in njuni soprogi ne vedo ničesar o velikonočnih igrah v Moskvi. Pravita, da so vsa tozadevna poročila za-briceirana. Day in Cripps sta bila pred dotično cerkvijo in nista videla nobenih demonstracij in ne vojaštva.

Pet let že traja vsakovrstna propaganda proti Rusiji in sedanja verska forma je le nadaljevanje prejšnjih intrig.

Ameriški zvezni senator Wheeler iz Montane se je sredi od-peljal v Moskvo. Odpotoval je brez vsakih predhodkov, rekoč, da ne verjame nobenemu poročilu, dokler se sam ne prepriča. Wheeler misli, da obiščejo Rusijo to polje, še drugi ameriški senatorji, med katerimi bo tudi La Follette.

Stopetdeset dolarjev na mesec!

S tem denarjem naj živi delavska družina šestih glav!

Organizacija dobrotelnih društev, ki paradiira pod imenom "United Charities", je izdala knjižico, v kateri dokazuje, da ne-ki gospodinjci Amelia Saers in Florence Nesbit, da družina šestih glav prav lahko izhaja s sto-desetimi dolarji na mesec.

Modri "dobrotelnici" računata, da \$18 zadostuje za stanarino, \$9.75 za kurivo, \$13.75 za obleko, \$1.50 za zdravniške potrebščine itd. Za zabavo in izobrazbo ni nič odločenega, ker delavska družina ne potrebuje tega luksusa.

Neka delavka je poslala "Tribune" pismo, v katerem se prav pošteno norčuje iz omenjene knjižice. Delavka prosi gospodinjci, naj bosta tako prijazni in ji po-vesta, kje se dobi stanovanje za šest oseb za osemnajst dolarjev. Vota \$13.75 za obleko je prevelika! Saj se dobi v prodajalnici posodica barve za 75 centov in družina naj si enostavno namala obleko na kožo in hodi naga na-obleko. Dolar in pol za zdravnika je tudi prevelik Zrak ne stane nič in če človek ne nosi obleke in uživa manj hrane, je zdravjši. Za-bava in izobrazba sta tudi nepo-trebni. Družina, ki je prisiljena kreštrirati na ta način, se kmalu izobrazi in izpozna, da je takšno življenje absolutno pasje življe-nje.

V JEČO S SLADKORNIMI ODERUHI, ZAHTEVAJO LJUDSKI ZASTOPNIKI.

Organizacija "Ljudski legislativni urad" ne smatra peticijo za sed-no prepoved za nič drugega ka-kor za kamoflašo.

MODNI DEPARTMENT BI MORAL POSEBNO V VIŠJO ODERUŠKO ZALEGO.

Washington, D. C. — Progre-sivna skupina, zastopana po "Ljudskem legislativnem uradu" je koncem zadnjega tedna zahte-vala, naj uvede naša administra-cija kriminalno postopanje proti tistim, ki so odgovorni za pravo-saroto v zadevi sladkornega škandala.

V tozaderni izjavi je rečeno, da ni peticija za sodno prepoved, ki jo je vložila administracija na sveznem sodišču v New Yorku proti uradnikom in ravnateljem dveh newyorških sladkornih kom-panij, nič drugega kakor kamu-flaža.

"Ljudski legislativni urad" predlaga takojšno preiskavo vseh sestankov, ki so se vršili na Ku-bi in v New Yorku takom janu-rija in v februarju in ki so se jih vdeležili sladkorni baronje.

Bela hiša je vzel ta glas na znanje, kar je razvidno iz besede, ki jih je izrekel neki glasnik Har-dingova administracije. Ta je de-jal:

"Brž ko bo dognano, da je bi-la kršena postava o kontroliran-jem in navijanjem sladkornih cen, bo uvedeno kazensko postop-anje."

Izjava, ki jo je podal ravnatelj "Ljudskega legislativnega urada" Basil Manly, se glasi, kakor sle-di:

"Senzacionalni padec sladkornih cen za 75 točk takoj po na-znanju, da je uvedena peticija za sodno prepoved proti sladkornim oderuhom, potrjuje prepričanje in mnenje 'Ljudskega legislativnega urada', da je sladkorni trg popolnoma umeten in da se ne naslanja na zdrave ekonomske razmere."

"Ali oblika akcije, ki jo je za-počel pravni department, pa ne obeta nobenega trajnega o-zdravljenja v sedanjem položaju, piti ni pričakovati, da bi bili pri-jeti tisti, ki so dejansko odgo-vorni za navijanje sladkorne ce-ne."

"Zdi se, da bi bila akcija iz-datna, če bi bili prijeti tisti, ki so zares veržili s sladkorjem."

"Če misli pravosodni depart-ment resno, potem se ne bo zado-vojlj samo s sodno prepovedjo, nego bo storil še nadaljne kora-ke, da doseže 'višjo oderuško za-lego'."

"Zvezni generalni pravdnik bi moral zaseči vse originalne knji-ge sladkornih posredovalcev in mešetarjev ter do dna preiskati zadevo v Združenih državah in na Kubi. To bi se potem ne tika-lo samo sladkornih izdelovalcev, nego tudi tistih ameriških bank, ki docela kontrolirajo izdelovanje in prodajanje sladkorja na Kubi."

Ruski kongres sprejel Lenina priporočila.

Delegatje komunistične stranke odobrili vladni program.

Moskva, 21. apr. — Dvanajsti kongres vsruske komunistične stranke je večer zaključil dva-dnevo debato o programu in spre-jel resolucije, s katerimi je odo-bril program centralnega odbo-ra, katerega je bil očital pred-sednik Zinovjev.

Program vključuje nadaljeva-nje stroge diktature proletariata, monopol zunanje trgovine, stran-ko direktivno gospodarske re-konstrukcije dežele in izvoz žit v inozemstvo.

"Pravda," ki danes komentira sklepe kongresa, piše, da zaključ-ki pomenijo, da stranka trdno koraka za Leninom in nobe nobe-ne revizije principov.

AMERIŠKE DELAVSKE UNIJE NAJBOLJ NAZADNJAŠKE NA SVETU, PRAVI POSTER.

Chicago, Ill. — William Z. Foster, proti kateremu je pred krat-kim ponorečila obravnava v St. Josephu, Mich., je dejal zadnji petek, ko je govoril v Abraham Lincoln Centerju, da je ameriško delavsko strokovno gibanje šest-deset let za gibanjem na Angle-škem in dvajset let za gibanjem v drugih deželah. "Splošno je res-nica, da je v visoko razvitih in-dustrijskih deželah tudi delavsko gibanje napredno, edina izjema je Amerika. Tu, kjer bi moralo biti najnaprednejše gibanje delavcev na svetu, je najslabše. Krivda je na voditeljih Gompereve baše. Ameriška delavska federacija bi lahko bila najmočnejša delavska politična stranka v Združenih državah s močnim delavskim blo-kom v kongresu, tako pa nima najmanjšega vpliva na politič-nem polju."

FRANCOZI ZATRLI RE-VOLTO V PORUHRJU.

V Berlinu pa pravijo, da so Fran-cozi odgovorni na puč v Muel-helmu.

Muelheim, okupirana Nemčija, 21. apr. — Komunistične okupa-ke Muelheima je bilo konec več-eraj, ko so Francozi dovolili zeleni plileji in Oberhausena, da je prišla na pomoč obleganim poli-cistom in naskočila barikade pred mestno hišo. Štirje delavci so bi-li ubiti in trideset ranjenih. Komunisti so se umaknili iz mesta. Nekaj ranjenih delavcev so po-brali Francozi, jih odnesli v svo-je barake, kjer so jih obvesali in potem so jih poslali domov. Nem-ška policija je aretirala štirinajst komunistov.

Berlin, 21. apr. — Vladni krogi so v strahu pred splošno komu-nistično revolto v Poruhrju. Danes so prišla poročila o delavskih de-monstracijah in nemirih v mno-gih mestih; položaj v Muelhelmu je še vedno slab.

Vlada polaga vso odgovornost za dogodek v Muelhelmu na Fran-coze. Pristaji vlade poudarjajo, da so Francozi razpršili in raso-ročili polilejo v vseh večjih po-ruhrskih mestih in s tem so dali priliko komunistom in raznim kriminalnim elementom za nemo-teno gibanje. Dalje so Francozi obdolženi, da niso hoteli prepre-žiti zbiranja komunistov v Muel-helmu in postregli so njihovim ranjenecem, katere so potem od-vedli iz mesta, namesto da bi jih bili izročili policiji.

Neokupirana Nemčija je zelo nervozna zaradi dogodkov v Muelhelmu. Voditelji komunistič-ne stranke so danes sklicali kon-ferenco vseh svetov brezposelnih delavcev v Barmenu. Brezposel-nost se rapidno širi po vseh in-dustrijskih krajih.

V pruski zbornici je bil večeraj velik vihar, ko je komunistični poslanec Schölem, da pruska vla-da umakne svojo policijo iz Muel-heima. Rekel je, da policija samo izživa delavce.

Freiburg, 21. apr. — Franco-ake čete so zasedle badenski me-sti Ortenburg in Gegenbach. Me-sti sta južno od reke Ruhr blizu švicarske meje.

Berlin, 21. apr. — "Tag" je objavil tajno poročilo vrhovne-mu poveljniku vojskih čet v Po-ruhrju o velikih dezertacijah francoskih vojakov. Neka divizi-ja je izgubila 200 mož.

Druga vest se glasi, da so Francozi do danes izgnali 32.000 Nemcev iz Poruhrja in Porenja.

PIŠARNIŠKI PROLETARIJAT ZAPUŠČA SVOJE SLUŽBE.

Chicago, Ill. — Ker so plače po pisarnah v Chicagu skrajno sla-be, in ker je delavska plača v pri-meri s pisarniško naravnost "sl-jajna", je začel proletarijat zapu-ščati pisarne ter iskati delo tam, kjer je treba pred vsem krepkih misli in neutrudnih rok. Klerki, stenografije in drugi pisarniški uslužbeni zapuščajo svoje služ-be ter odhajajo v vrste delavcev, ki so glavni stebri vse industri-je v naši deželi.

KONGRESNIK OPOZARJA HARDINGA, NAJ OPUSTI MISEL NA RAZSODIŠČE.

Republikanski voditelj je povedal predsedniku, da je ljudstvo še od-ločneje proti razsodišču, kakor je bilo proti ligi narodov.

REPUBLIKANSKA STRANKA RAZDOVJENA GLEDE NA TO VPRAŠANJE.

Washington, D. C. — Če pred-sednik Harding vtraja pri tem, da naj vstopijo Združene države v mednarodno razsodišče, bo s tem spravi svojo stranko na kant. Tako ga je povabil kon-gresnik Wood, ki je eden republi-kanskih poglavarjev.

Načelnik republikanskega kon-gresnega odbora in član avseme poslanke zbornice Dill. R. Wood iz Indiane je dvignil znamenje vi-harja, ko si je prisadeval pripra-viti predsednika do tega, da bi se premislil ter opustil misel na a-meriški vstop v mednarodno ras-sodišče.

Po njegovi izjavi se bo repu-blikanska stranka postavila vsaj dalno tozadevnim predsedniškovim prisadevanjem po robu, in razcepitev je v njej šteto gotova. "Med ljudstvom je opasiti eno prevladajočo misel. To sem videl vesepoved," je dejal omenjeni kongresnik.

"Ljudje ne bodo pod nobeno krinko pripustili, da bi bile Združene države povlečene v ev-ropske zmešnjave."

"Naroda se nikakor ne da pre-pričati, da ni svetovno sodišče drugo ime za mednarodno ligo. "Jas sem nasproten razsodi-šču. Pravkar sem se vrnil iz Indi-ane."

"Ljudstvo je tamkaj na splošno proti njemu. Moj glavni stan je preplavljen s pismi, ki vsebu-jejo proteste proti mednarodne-mu sodišču."

Toda vkljub temu dokazovanju kongresnika Wooda in navale pripravljanju od strani osebnih prijateljev ni predsednik Harding izpremenil svoje politične smer-nice v tem oziru.

Predsednik namerava podati izjavo o tem morda še prihodnji četrtak.

Wood je posebno natanko po-jasnil naslednji dve točki:

1.—Predlog za vstop v medna-rodno sodišče bo ustvaril v stran-ki razkol, ki bo usodnejši od one-ga v l. 1912.

2.—Republikanski stranki od-vzame prestiž, ki si ga je pridobi-la s tem, da se je upirala vme-šavanju v evropske zapletljaje, ter pripomore demokratski stran-ki na političnega konja.

"Odpor svetovnemu sodišču je v deželi jameje določen kakor je bil oni proti ligi narodov," je dejal Wood ter nadaljeval:

"Sodišče ne pomeni ničesar. Haško sodišče ni bilo uspešno. Predlog za popolnoma neodvisno sodišče za vse narode bi ljudje rajši sprejeli."

"Ali ljudsko mnenje ne more ločiti sodne ideje od lige in ev-ropskih zapletljajev."

"Tajnik Hoover je izpustil maško iz vreče, ko je dejal, da nam ne bo treba ničesar drugega storiti za naš vstop, kakor dovo-liti sklad za sodiščne izdatke."

DVAINDVAJSET LONČARSKIN DEJEL ONSOJENIM.

New York, N. Y. — Dvajset u-radnikov in dvaindvajset lončar-skih kompanij je izpoznala poro-ta na sveznem sodišču krivim za-rota, s katero so hoteli okrniti kupčijo in določati tržne cene v tej industriji. Pokazalo se je, da so omenjene družbe kontrolirale 82 odstotkov lončarske obrti v Združenih državah.

Največja kazen za ta pregrešek je globa v znesku po \$5000 ali le-to dni zapore, ali pa oboje.

VREME.

Chicago in okolica. — V tork oblačno. Temperatura zadnjih 24 ur: najvišja 60, najnižja 48. Bolnice izide ob 4:37, zaida ob 9:40.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Narodna: Zedinjene države (Ivan Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.15 na tri mesece, in za inozemstvo \$6.00.

Nadvoj na vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v objavi, n. pr. (Marec 31-23) poleg vsakega imena na nadvojni pomeni da vam je s tem danom potekla naročnina. Ponovito je potrebno, da se vam ne ustavi list.

PROTICIGARETNA POSTAVA SE NI OBNESLA!

V Ameriki se je precej udomačila navada, da hočejo trmasti ljudje uravnati privatno življenje državljanov. Ti trmasti ljudje se ravno tako nestrpni, kot so bili puritanci v kolonialnih časih v Massachusettsu, ki so kaznovali koloniste, ako so poleti ob hudi vročini v nedeljo sedli v hladno senco pod sadnim drevjem, mesto da čepi doma v hiši v zatohlih sobah. Puritanizem se je preživel v Ameriki, še preden so bile ustanovljene Združene države. Nekateri trmoglavci in nestrpni ljudje pa hočejo ta puritanizem zopet uvesti s postavami.

Nekateri ljudje hočejo drugim določiti, kaj naj kadijo in kje naj kadijo. Drugim zopet delajo preglavico opojne pijače, tretji določajo, kako naj se ljudje oblačijo itd. Nekateri drugi bi radi ljudem prepovedali piti kavo in čaj.

Ti moderni puritanci si domišljajo, da imajo pravico določati, kaj je moralno in nemoralno. Moderno puritanstvo je postalo prava manija in moderni puritanski odrešeniki se oglašajo in osrečujejo ljudstvo v vseh državah Unije.

V državi Utah tudi niso brez modernih puritancev. Pritiskali so na zakonodajce, dokler niso sprejeli postav, ki je prepovedovala pušenje cigaret na gotovih krajih. Zakon ni poboljšal ljudi, ampak aretirani so bili zaradi pušenja cigaret na javnih prostorih celo prominentni ljudje kot advokati, rudniški lastniki, bankirji in drugi. Posledica tega je bila, da je prišel proticigaretni zakon zopet pred legislaturo. Ampak na dnevni red ni prišel, da se poostri, marveč za to, da se odpravi. Postava je bila v veljavi komaj dve leti in doletela jo je že usoda, da so ji izpuli "zobe".

Ali bo ta zgled poboljšal moderne puritance? Ali se bodo kaj naučili iz njega? Dogodek v državi Utah ponizuje te puritance in govori jasno, da se večina ne ozira na to, kaj misli pest oseb, ki si domišljajo, da so poklicani poboljšati svet po ozkosrčnih nazorih, ki so se rodili v njih možganih. Ampak puritanci se ne bodo poboljšali drugje in tudi ne v državi Utah. Čakali bodo v drugih državah kot v državi Utah, kdaj bo ugodna prilika zanje, da pritanejo na legislaturo, da sprejme puritansko postavo, s katero se ljudstvo ne strinja. Ozkosrčni moderni puritanci niso še nikdar vpoštevali volje ljudske večine, ampak pri njih šteje le to, kar sami smatrajo za dobro, ne glede na to, akotudi ljudski večini ni njih volja všeč.

FILMSKA CENZURA JE PRIČELA PRESEDATI.

Cenzura v Pennsylvaniji je razmetavila igrokaz "Romar". Charley Chaplin nastopa v tem igrokazu kot ubežni kaznenec, ki je zamenjal svojo kazniliško obleko z duhovno. Slika, ki prikazuje Chaplina, ko pridiga faranom, je vzbudila jezo cenzorja in jo je črtal, ali dal izrezati. S tem je bil pokvarjen ves igrokaz. Will H. Hays je odločno protestiral proti cenzuri, nakar je bila cenzura preklicana.

Cenzura ni niti navedla vzroka, zakaj je dala izrezati sliko, kako ubežni kaznenec pridiga pred farani. Ali kdor je videl sliko, lahko ugane, zakaj se je to zgodilo. Tu stoji tolsti lokalni bankir, poleg njega "znanstvenik", oba pa zreta kot zamaknjena v bivšega kaznenca, kateremu teče pridiga gladko, kot da jo ima nanizano na niti. Na drugi strani so vsi stanovi, vmes nekaj prav fanatičnih tercijskih obrazov. Vse gleda in posluša ubežnega kaznenca, saj je pridigar!

Slika je podučljiva. Kakor je v Nemčiji nasukal znani Koepenicki stotnik mestne oblasti in vojaško stražo, ker se je v Nemčiji vse klanjalo maliku — militarizmu, ravno tako lahko v Ameriki ubežni kaznenec potegne farane, ako poseduje dobro porcijo nesramnosti in zvižčnosti.

To so hoteli cenzorji zabraniti. Hoteli niso, da ljudstvo vidi pravo sliko iz življenja.

Zaplemba te slike pa pokazuje, kakšni ljudje odločajo, kaj naj ljudstvo vidi in kaj ne v kinematografskih gledališčih. Proti takim izbruhom cenzorske jeze in je-robstva bi nekaj zalegle postavbe, ki bi prepovedale filmsko cenzuro. Akcija cenzorjev v Pennsylvaniji dokazuje, da je filmska cenzura škodljiva, ker hoče prikriti ljudstvu senčnate strani v človeškem življenju.

Resnica, lepa ali grda, je vedno resnica in najboljša ljudska učiteljica.

Naše družinske razmere.

Greenwood, Wis. — Nerada se vrtim med dopisovalce o naših družinskih razmerah, ali težko je mirovati med takimi, ki ščipljejo. Mene sta nedirektno vščipnila kar dva v 83 številki "Prosvete".

Dopisnik John Potočnik se ne kaj sklicuje na sv. pismo in piše, da je Bog dal Salomonu drugo ženo, ker je bila njegova prva žena nerodovita. To da je čital v sv. pismu. Prvič "Prosveta" ni za razpravo o sv. pismu, drugi pa tega sploh ni v sv. pismu in iz tega sklepam, da ga ni čital. Bogu ni bilo treba dajati Salomonu druge žene, ker Salomon si jih je dovolj preskrbel sam; imel jih je 400 in ni vedel kaj početi s njimi, zato jim je dal zliti zlato tele, da so plesale okoli njega. Vidíš, dragi dopisnik, to je zapisano v sv. pismu.

Dopisovalka Ana Bergant pa piše v isti številki o "prijetnem delu" s bordarji. Pravi, da so žene nekoč "perile samo namočile pa ven obesile in da se niso rabile gladilnikov". Dalje piše, da so po štirje bordarji spali v eni postelji in so si sami postiljali; zjutraj so imeli samo kavo, popoldne ni bilo treba kuhati jušine in zvečer je bila juha, meso in solata.

Rada bi vedela, kje je bila dopisovalka takrat, ko sme me imela bordarje. Imam šest krišev na hrbtu in še nekaj povrh, pa se ne spominjam, da bi kje tako bilo. In če je kje bila takšna ženka, bi rada spala, kdo je bil pri njej na bordu. Tako pisanje je žaljenje vseh tistih starih Slovencev, ki so držale bordarje pred dvajsetimi leti in ki so potem kakor obdolžene, da niso grale obleke niti kuhale.

Jaz sem imela bordarje 10 let, pa se ni niti enkrat zgodilo, da bi si bil kateri bordar kdaj sam postal posteljo. Ako sem bila bolna, sem si najela dekle. In kako smo rabile gladilnike! Še bolj kot danes, ker takrat je bilo treba likati tudi moške arajce in qvratnike, katerih niso nosili v perilnico. L-kale smo tudi rudarsko obleko in če je bila raztrgana, smo jo zakr-pale, tako da je bilo vse v redu, predno smo jo dale iz rok. Kar se tiče hrane, so imeli bordarji zjutraj sirloin steak s kislim zeljem in krompirjem in vsakovrstno pecivo. Nazadnjački smo pa bili res, kajti tudi pivo je bilo na mizi pri zajtrku! V sedanjih naprednih časih tega ni niti pri večerji v maršikateri hiši.

Nadalje piše ista dopisovalka, če hoče imeti mož pridno ženo, naj jo pridno pošilja v cerkev. Rada bi jaz posnela moža, ki bi mogel mene zagnati v cerkev, če ne bi imel, hodila sem v cerkev v starem kraju, ali radi tega nisem zaostala v razvoju svojega razuma. Prišla sem skupaj z raznimi duhovni, nižjimi in tudi visokimi cerkvenimi dostojanstveniki, ker sem bila izučena kuharica. Zato sem imela priliko govoriti z deželnimi p-alanci in vmes je bil tudi kak grof. Tako sem si nabrala dovolj izkušenj, ki mi prav pridejo v tej novi deželi. Ne bojim se razgovar-jati s nikomur, pa naj bo katolik, protestant, socialist ali boljševik lahko pride tudi predsednik Združenih držav ali navadni vagabund, s vsakim se znam pomeniti. Cenim pa vsakega, naj bo kdor hoče brez ozira na njegov stan, ali stranko, samo da je značajan človek.

Nerada silim v javnost, kakor sem rekla, toda te vrstice sem napisala v svojo obrambo in v obrambo vseh prizadetih. Redno čitam dopise in vidim, da nekateri res ne vedo, kaj hočejo. Beseda "naprednost" je pri mnogih ljudih še zapečatená knjiža. Neki francoski pisatelj je rekel: "Kdor malo zna, misli, da vse zna, kdor pa dosti zna, najrajši molči." To je res.

"Prosveta" je dober list, toda dobri dopisovalci in dopisovalke bi lahko naredile še boljše. — Mary Jerman.

West Allis, Wis. — Pisanje o družinskih razmerah ni radi tega, da bi se preprečile razporeke, ker v tem oziru je dana prosta volja vsakomur, pač pa je bolj valed tega, da ljudje spoznavajo vzroke in da se razbistri um tistim, ki so še vedno odvisni od slepe vere, katere spada v preteklost. Večina naših moš je ne veruje več v to, kar pripovedujejo "duhovni" gos-podje, vendar še jim sledi, oz. jih posnema v njih navstetih, da morajo biti njih žene pokorne; toda ne v vseh ozirih. Vsaka previdna žena ve, v koliko je dopustna nje-

na pokorščina, a vsako čezmerno ravnanje s njo, pelja v prepad.

Onih, ki zapustijo moše in otro-ke, poleg pa še poberejo prihranke svojih moš, se do sedaj še nobena ni oglašila, kajti dobro ve, da je sama zakrivila gorje. Dopisnik v št. 83 hoče povedati, da je največji vzrok razporekam nerodovit-nost žen. To je prištevati k napor-nemu delu, ki ga opravljajo žene. Večina starih je, da nič ne ve o zakonu in o splošnih odnosih, ker jih nihče ni podučil in tako tudi ne vedo njih otroci, zlasti deklice, da se ne vedo čuvati v mladosti ter se ne znajo obvaro-vati pred poškodbami. Dragi brat naj le malo pogleda naokoli in videl bo, koliko imamo danes ne-plodovitih "Salomonov", da se jim godi ravnotako kot mladim dekletom.

Ali imamo matere zato otroke, da nam jih požira kapitalizem? Ne, imeti jih hočemo sveta v ko-rist, ne pa požrešnemu kapitaliz-mu. Vidi, dragi brat, da tiste če-se, ko je živel Salomon, so imeli boga zgolj duha brez telesa, danes pa je veliko Lotovih žena, ki smo se ozirle nazaj, ne da bi bile kate-rja pri tem okamenela. S čudom smo zagledale, da imamo v tem kapitalističnem redu boga v do-larju s telesom in brez duše. Ki-male smo, naposled pa smo nehale kimati. Videle smo krivice in sodelo se nam je, da nekaj ni prav, a si nismo upale povedati, in dolgo smo molčale. Prišla je odločna že-na in razgrnila stvari, ki so zdaj v družinskih razmerah, da se za-letavajo nasprotniki v nas žene, kakor se zaletavajo mogotci vsega ostalega sveta proti delavski Ru-siji. Nič ne de, saj vemo, da vsaka nova veda ima svoje nasprotnike in tako naša ni brez njih. Dopiso-valke ne izgubimo poguma radi kritike, saj nam je dobrodošla. Nasprotniki ženske enakopravnosti se pokazujejo sami in tako vi-dimo, koliko jih je med nami.

Apeliram na članice vseh društev S. N. P. J. in S. S. P. Z., da se oglašame skupno z društvenih sej, ko so naši posamezni listi v nevarnosti, da bi jih v raznici pri-šli metati v koš. Tudi me se ho-čemo bojevati zoper poškodbam kapitalizmu. Naše misli so dobre in cilji nepristranski za koristi vsega človeštva. Kar si kapitali-zem dandanes umiali, zvrši, saka-j bi tudi me ne delala po njegovem vzgledu vztrajnosti in delala dalje do dosege svojih ciljev.

Vas čast izrekam onim, ki se potegujejo za naše pravice in iskreno zahvalo izrekam onemu iz Herrina, Ill., ter mu v duhu pokla-njam šopek modrih vijolic. — Ana Bergant.

SLIKE IZ NASELBIN.

Elly, Minn. — V nedeljo dne 15. aprila je družina Zgone obhajala kar tri domače praznike, in sicer tridesetletnico poroke, šestdeset-letni rojstni dan mr. Johna Zgone in petindvajseti rojstni dan njunega starejšega sina, tudi Johna Zgone. V ta namen je dru-jina Zgone priredila veliko gosti-jo, na katero so bili povabljeni vsi okoli prijatelji in znanci — katerih je mnogo, nekateri slovenski ofi-cijali elyake metropole s svojimi boljšimi polovicami in mladina, fantje, dekleta, okoli prijatelji mla-dega Zgonea ter tudi moja malenkost.

Večer je bil imeniten in zaba-ven; ples, petje, prijateljsko kramljanje, da ne pozabim ome-niti, tudi zelo bogata večerja. Ne bom opisoval petja, ker se na isto nekoliko premalo razumem, ali godba, ta ti je bila — kakor na-las — za ta večer izbrana. Njeni zvoki, pravi pristni slovenski, so te vlekli na ples; njihova moč je bila taka, da niti sedeti ni bilo moči mirno. Tudi jaz bi bil plesal, toda oprostite ... stvar je bila namreč sledeča: Ob času, ko mi je narava delila ude, ni bila ista pri nekaterih, preveč skromna, da pa za vladnost, ki mi je bila iz-kazana — veseli družbi, posebno plesalcem ne napravim škode in bolečin na nogah iz mojimi devlji ali obratno, sem se vsedel v kot za mislo ravno pod uro, katera me je večkrat opozorila, da je čas za do-mov. Miza se je šibila od razno-vrstnih potic, krofov, kekov, sad-ja, različenega mesa itd. itd. Vsega obilo, vsega, več kot preveč. Ka-kor sem pozneje mislil, se je po-grešalo le duhovinskih "spičev" in pa "kloun", ni pokazal svoje običajne umetnosti v skakanju. Zakaj tega ni storil, bo najbrže sam najbolj vedel.

Rojak Zgone, star 60 let, biva-joč v ti deželi okrog trideset let, od katerih je največ preživel pod zemljo v tukajšnjih rudnikih, je kljub temu še prava slovenska korenina, ki bi mu ne prisojal take starosti. Mrs. Zgone, ki je še tudi prekorajčila čez 52 leto je še brhka. Ženica je zelo uljudna, prijazna in življiva. Ko mi je segla v roko mi pravi: "Le pomislite, že trideset let sem poročena pa se še nisem razporečila!" "Well," pravim, "če bi se bili, bi gotovo ne obha-jali tridesetletnice."

Kar se tiče mladega Johna Zgone, smelo rečem, da so zelo redki tisti tu rojeni mladenci, kateri imajo tako demokratične nazore in toliko razumejo o politiki ter razrednem sistemu, kakor ravno John Zgone. Starši so lahko pono-sni na takega sina, ki se zaveda iz katerega razreda izhaja in kako ta razred potrebuje pomoči. Upa-mo in želimo, da iz Johna Zgonea postane mož, na katerega bo de-lavstvo zrla s zaupanjem in pono-som.

Končno se še enkrat toplo za-hvalim družini Zgone za vso po-strežbo, ter želim vsem, da bi do-čakali še dolgo vrsto let. — T. A. Vidar.

Youngstown, Ohio. — S tušnim srecem namanjam vsem sorodni-kom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je naša smrt uničila življenje našega soproga in očeta Filipa Kožar v starosti 39 let. Umrl je po kratki boleznii valed hude poškodbe, ki jo je do-bil pri delu pri Republic Iron in Steel kompanije dne 14. marca ob deseti uri zjutraj, a umrl dne 3. aprila ob 10.45 zvečer. Pogreb se je vršil dne 6. aprila t. l. po kato-liškem obredu na kat. pokopališču.

Rojen je bil v Lisdslavu, kotar Gorasnjica, župnija Belovar na Hrvaškem. V Ameriki zapuščea so-proga in hčer, strica, strino in se-strično. Bil je član dveh društev, in sicer društva št. 153 S. N. P. J. Sorodniki se najlepše zahvalju-jemo za kramne vence, katere so darovala društva in vsem, ki so se udeležili pogreba. Dragemu sopro-gu in očetu pa želimo, naj mu bo lahka ameriška groda in miren počitek. Ostal nam bo za vedno v spominu. — Mary, soproga in Ma-garita, hčerka.

Prebavljanje.

Končni smoter prebavljanja je ta, da se pretvori hrana v tekočo stanje in da se iz nje izloči redil-ne sestavine ter prevedejo v kri kot hrana za telesne stanice; vse drugo pa, kar je neuporabno, da se izloči skozi čreva. Med neuporabne dele hrane spadajo zlasti trdne celulozne stanične opne rastline.

Redilne sestavine hrane so: vo-da, soli, beljakovine, ogljikovi hi-drati in toščice. Življenje stanic in vsega organizma je nemogoče brez teh sestavin.

Voda tvori 58.5% vse telesne te-že. Vsa dnevna količina vode, ki jo človek povprečno sprejme v raznih tekočinah in jedih, znaša 2700 do 2800 gramov. Voda je or-ganizmu potrebna ne samo zato, da se v njej rastlinski trdne spo-jine hrane, nego tudi zato, ker je brez nje nemogoče de'ovanje in življenje protoplazme (živiljska snov v celicah).

Soli jemlje človeški organizem največ v obliki kuhinjske soli. Na dan mu je treba soli okoli 32 gra-mov.

Beljakovine so najvažnejša so-stavina protoplazme. Dobile so svoje ime odtd, ker so po kemij-ski sestavi in lastnostih v marsi-čem podobne beljaku kurjega jaj-ca. Beljak je nasičena raztopina trdne beljakovine tako zvanega albumina, ter se odlikuje s tem, da se v veliki toploti zgoščuje. Be-ljakovine imajo razen te lastnosti še drugo, namreč to, da je v njih jako veliko dušika. Beljakovine je največ v mesu (miozin), v jajcih (albumin), v mleku (kazein), v stročnicah (legumin) in nekoliko v moki (škrob ali glutin).

Ogljikovi hidrati so sestavljeni iz ogljika, vodika in kisika. Naj-več jih je v škrobih in v sladkor-jih, to se pravi, v ječeh iz žita, riža, stročnic, krompirja, kakor tu-di v kitu in zrelih plodih, koreni-nah in steblih.

Toščice so v živalski in tudi v rastlinski hrani. Med toščice šte-emo: navadno svinjako mast, ma-slo, loj in olje.

Hrana se pričenja prebavljati v ustih. Tukaj se zdrobi z zobmi, zmoei s slino in potem jo mišice jezika, mehkega noba in žrela po-tlonejo v požiralnik. To je požir-anje. Razen tega prebije hrana v ustih še eno izjemembo. Tukaj se po vplivu nekakega kvasa, ta-kozvanega ptialina, škrob pretvar-ja v sladkorje.

Ko dospe prežvečena hrana v

požiralnik, začne ta s obročastim krčenjem od zgoraj navzdol poti-skati grilijaj čimda je bližje k želodcu. Ta način, kakor se giblje požiralnik in kakor potiska hrano navzdol je nekako podoben gibanju deževnikovemu in se imenuje zategadelj črvtasto gibanje ali pe-ristaltika.

Ko dospe hrana v želodec, na-draži sluznico, hrane pa začne ta-kaj izločati želodčni sok. Vse vrste hrane ne dražijo želodčnih žlez e-nako, ampak nekatere bolj, druge manj. Najmočnejše izločanje pro-izvaja ostre, slane in začinjene jedi. Želodčni sok je sestavljen iz kvasu, ki se imenuje pep-sin, in iz solne kisline. Ta sok uinkuje na beljakovine ter jih pretvarja v lahko raztopne takozvane pepto-ne, pripravne za vsesavanje. Da želodčni sok res učinkuje tako, ka-že najbolje ta-le poizkus: Vzemimo 0.1 grama pep-sina, raztopimo ga v 10 cm vode ter dodamo temu 10 kapelj solne kisline, v vse pa denimo malo skuhanega in drobno razsekanega beljaka; potem vas akupaj dobro pretresimo in pustimo eno uro v toploti 45 stopinj C. Tedaj vidimo, da ni v raztopini več beljaka, ker se je ves raztopil kakor sladkor v vodi. Podobno se godi v želodcu s beljakovinami.

Ko se hrana v želodcu prebavi, torej tedaj, ko se izpremeni v tekočo kašo, v himus, se po peristalti-tiki postopno potiska v črevo ime-novano dvanajstnik.Hrana ostane v želodcu navadno 3 do 5 ur, voda pa največ eno uro. Če se ti peha, je to znamenje, da ostaja hrana v želodcu dalje časa in da se teja prebavlja. Bljuvanje je časih zna-menje, da hrana ni dobra, da je iz organizem škodljiva če bi prešla v čreva, in zato se s obratno peristalti-ko meče iz telesa.

Ko se pojavi himus v dvanajst-niku, povzroči iritiranje jeter, tre-buje slinavke in črevesnih žlez. Vsi ti trije sokki se združijo, da se v črevih hitro dokonča prebava. Črevesni sok učinkuje na beljake-vine, ogljikove hidrate in toščice ter jih rastopi, toda v slabši meri. Njegov učinek se pojavlja močne-je v drugem oziru, in sicer v tem, da dobi sok trebušne slinavke več-jo prebavno moč. Ta sok učinkuje najmočnejše, ker ima v sebi tri fer-mente. Eden, amilpsit, učinkuje kakor ptialin in dovršuje rastap-ljanje škrobov; drugi tripsin ali pankreatin, učinkuje ko želodčni sok ter pretvarja beljakovine v peptone; tretji sipaza, učinkuje na toščice ko žolč ter razen tega ra-skraja toščice v glicerin, raztopen v vodi, in mastne kisline. — Žolč učinkuje na toščice ter jih pretvar-ja v najdrobnejše kapljice, s čim-mer jih usposablja za prehod skozi žilovinske opne. Z učinkom žolča se prebavi in preide v kri okoli 99% toščice, brez žolča jih prebavi komaj 40 odstotkov.

Ko se naposled v tankih črevih dokonča prebava, ko so izločili re-dilni in prebavljeni deli hrane od neprebavljenih, se luči po peri-staltiki potiskajo v debela čreva in končno v zadnje črevo, odkoder se kot izstrek odpravljajo iz telesa. Ob prehodu skozi debela čreva se izstrek stuje, ker jemljejo čre-vesne stene večji del vode iz nje-ga. Istakto dobivajo izstrek ob prehodu skozi debela čreva slah-dih, ki ga proizvajajo razne bak-terije, katerih je vedno dosti v de-belih črevih tudi pri vsakem zdra-vem človeku.

Prebavljeni deli hrane ne pre-hajajo v debela čreva, nego se v tankih črevih vsesavajo s množ-številnimi sesalskimi sluznicami. Vse-sana hrana se raznaša s obtokom krvi kot hrana v vse stanice or-ganizma, ki jih osvaja kot sestavi-no svoje protoplazme. To osvaja-nje se imenuje asimilacija.

KIŠNA GOSPODINJA, UGRIZ-NJENA V PREPIRU, UMRLA.

New York, N. Y. — Brives Rocco Artesi je bil aretiran, ker je obdolžen uboja, ki je povzročil smrt njegove hišne gospodinj-e, mrs. Josipine Curcuro. Pravi-je, da je brives ugriznil svojo gos-podnjo med sporom radi stanar-je ter ji s tem zastrupil kri.

NAJSTAREJŠI WAUKEGAN-ČAN UMRL.

Waukegan, Ill., 19. aprila. — Homer Hendee, o katerem je bil glas, da je najstarejši prebivalec v severnem delu države Illinois, je umrl danes na svojem domu v starosti 97 let. Rojen je bil dne 17. septembra, 1825, v Pike, okraj Pike, N. Y., in odkar se je pre-se-lil potem v Illinois je plesal na vsakem letnem sejmu v Liberty-villa, Ill.

"Traktoriziranje" Rusije.

Fordovi traktorji poplavlajo svetovno Rusijo.

Moskva. — (Federated Press.) — "Traktoriziranje" Rusije se vrši s velikim uspehom, kakor poroča Allied American Industrial korporacija, ki ima koncesije za vse ruske in prodaja svetovno traktorje že čez eno leto.

Največ traktorjev — večinoma Fordovega izdelka — je šlo do zdaj v Ukrajino in južnovzhodne kraje Rusije. Fotografije ali, ki so dosele v Moskvo, pokazuje, kako izkadanje 500 traktorjev v pristanišču Novorosijska ob Črnem morju. Seja izvrševalna odbora gubernijskega sovjeta je bila zaključena pred časom v svojo, da so se mogli odborniki udeležiti ispreveda po ulicah v pravo prihodno orjaskih železnih o-ralnih konjev. Vse prebivalstvo mesta je bilo v paradi, ki je sprejela traktorje.

Traktorje kupujejo kooperativne in druge organizirane kmetijske grupe s posredovanjem vladne komisarijata. Vlada nima akora ni dobil; kmetake skupine do- bo stroje po nizki ceni in na dol- gotrajne plačilne obroke s namo- nom, da se čim prej revolucionari- zira kmetijstvo na Donu, Kubanu, ob Volgi in kamor grede traktor- ji.

Iz delavskega sveta.

(Federated Press.)

Mede v jeklaraki industriji. Podjetniško časopisje poje slavo- speva jeklarakemu trstu, češ da ni "korporacija brez duše" kakor se je običajno reklo, ko pa je pred nekaj dnevi zvišal mede za štiri cente na uro. Koliko so delavci "na boljem," pokazujejo sledeče številke, ki kažejo naraščanje in padanje mede v jeklaraki indu- striji v zadnjih desetih letih:

Leto	Meda za 10-urno delo
1923	\$4.00
1922	3.20
1921	4.02
1920	5.02
1919	4.62
1918	3.55
1917	2.90
1916	2.40
1915	2.00
1914	2.00
1913	1.93

Iz teh števk je jasno, da je- klarski delavci so se daleč od me- de, katero so prejeli pred tre- mi leti. Na drugi strani pa je je- klarski trust poleg masnih divi- dend nagromadil \$449,139,415,000 preostanka.

Farmarji se pritožujejo, da ni delavcev. Farmarji v severni In- diani pošiljajo apele na vse stra- ni za delavce. Ponekod ni mogo- če dobiti delavcev za nobeno ce- no. Farmarski delavci imajo zdaj \$30 do \$40 mesečne plače s hrano, stanovanjem in perilom vred. Po- manjkanju delavcev na farmah je največ krivo dejstvo, ker so far- marski sinovi odšli v mesta in de- lajo v tovarnah in pisarnah.

Razne vesti.

ORGANIZIRANO DELO KOČE IMETI BENEKO TUDI V FLOVEL

New York, N. Y. (Fed. Press.) — Organizirano delavstvo, ki si je že ustanovilo dokaj bančnih zavodov širom Združenih držav, namerava sedaj stopiti tudi v plovno obrt. Podporno društvo mornarskih strojnikov v letu 33 je ponudilo sveznemu plovbnemu svetu \$300,000 za tri tovrne lad- je po 12,000 ton, in če bo ponudek sprejet, bo društvo kupilo še ne- kaj drugih ladij.

Poslovodja strojniške unije Thomas B. Healey je dejal, da ho- če unija plačati nemudoma v go- tovinu ter dobiti ladje takoj v svoje last.

"3,000 članov našega društva bo podpisalo potrebno vsto v eni minuti", je dejal omenjeni po- slovodja.

Marinarska zveza ima v celom več kakor 15,000 članov, in ti bi nemudoma prišli k društvu na pomoč, če bi bilo treba, je prista- vil mr. Healey.

"Če se to posreči," je dejal, bo- mo imeli zadovoljno moštvo z do- bro in zadovoljno plačo. Vsi bodo radi delali, kar se bo zavedali, da so to njihove ladje, in da ne de- lajo za obogatitev posameznih o- seb."

S KAKšno KRAMO PRIDEJO REPUBLIKANCI L. 1924. NA PLAN.

Washington, D. C. — Opozicija proti vstopu Združenih držav v mednarodno razsodišče tako na- rašča med člani republikanske stranke, da bodo iznova jeli pri- govarjati predsedniku Hardinga, naj opusti svoje tozadevne načr- te.

"Dobri ocvirek republikanski agitaciji v predsedniški kampanji l. 1924." je napisano v listu "National Republican." "Ekonomič- na stabilnost in trdnost vlade v tej deželi, to dvoje bo največji republikanski ocvirek, s katerim bo zabeljena njih kampanja za predsedniško službo. Blagostanje bo za republikanske administra- cije najboljši agent.

"Rečeno nam je bilo, da ne moremo vzpostaviti blagostanja, če se ne vrnemo v evropske za- deve. Sedaj, ko je tisto blagostanje vzpostavljeno brez evropskih zapletljiv, nam pravijo, da ga ne moremo obdržati, če ne zaple- temo svoje usode s ono evropsko narodov, ki nimajo po desetletni vojni še dovolj krvoprelitja in ki ne marajo opustiti sovražstva."

MACMURRAY JE UMAKNIL PREDLOGO ZA PLAVE POSTAVE.

Springfield, Ill. — Prizadeva- nja, da bi bila sprejeta predloga za "plave postave" v državi Illi- nois, so bila razbita v četrtek, ko je državni senat na predlog sena- torja MacMurrayja spraviš z dnevnega reda njegovo lastno za- konsko osnovo. Senator MacMur- ray je povedal senatu, da je sam nasproten v bistvu svoji predlo- gi, ki jo je uvedel na prošnjo du- hovna Fleminga. Proti odstranje- nju MacMurrayjeve predloge ni bilo nobenega glasu.

KAKO SE ZAGOVARJA TA- BERTOV BIRIČ.

Tallahassee, Fla. — Walter Higginbotham je sedaj teden pri- znal, da je bil uveljavljen kot kom- panjski birič. To priznanje je po- dal pred postavodajnim preisko- valnim odelkom. Higginbothama so obtožili, da je zakrivil smrt fanta Martina Taberta iz Sev. Dakote, kakor smo že večkrat po- ročali v tem listu. Obtožnica mu je naptila krivdo umora Martina Taberta. Birič je na prostem pod- bondom v znesku po \$10,000.

Higginbotham je dejal, da je star 35 let in da tehtja 150 funtov. V svojem zagovoru trdi, da mu priče podkroja dejanja, ki jih ni izvršil. Vprašan, če je močno u- drihal po Tabertu, je odgovoril, da le naravno. Nadalje je rekel, da ni fanta pretepal s ročnikom svojega biča. Jelnike, pravi, je pretepal na vsake tri ali štiri dni.

KLOBUČARJI SI NAMERAVA- JO USTANOVITI LASTNO TO- VARNO.

New York, N. Y. (Fed. Press.) — Združeni klobučarji v Severni Ameriki razmišljajo o tem, kako bi si postavili lastno klobučarno, kakor to sporoča organizacijski predsednik v svojem poročilu pred klobučarsko konvencijo.

Sinclair dobil tožbo na Dunaju.

Dunaj, 21. apr. — Upton Sin- clair, ameriški socialistični pi- satelj je včeraj dobil tožbo proti dr. Maxu Hussareku, bivšemu mi- nistrskemu predsedniku. Hussar- ek je ocenjeval v "Reichspost" neke Sinclairjevo knjigo in pri- tem je imenoval Sinclairja lopo- va. Sinclair je po takojšnjem od- vetniku tožil Hussareka radi raz- žaljenja časti in porota je spo- znala obtožbenca krivim ter ga ob- sodila na pol milijona kron globe.

Ingube Američanov v bančnem krah na Češkem.

Praga, Čehoslovakijska, 21. apr. — Ameriška "Young Men's Christian Association" je izgubi- la več ko 1,700,000 čeških kron a- li okrog \$50,000 v banki "Bohe- miji", katere je skrahirala pred nekaj tedni. Denar je bil naložen teden dni pred krahom.

Zadnji mesec je bankrotiralo trideset privatnih podjetij v Če- hoslovakijski. Kriza je nastala radi — kar je čudno — visoke valute češke krone.

Irska stopi v ligo.

Ženeva, 21. apr. — Irska svo- bodna država je poslala prošnjo za vstop v ligo narodov. Ker bo gotovo sprejeta, bo Velika Brita- nija, potem imela sedem glasov v ligi.

SIN IN OČE V PREPIRU RADI JOLE.

El Paso, Tex., 19. aprila. — Dvanajstletni sin Isaka C. Mar- tina Jakob ustege umreti vsak- čas s petimi ali šestimi krogliami v svojem telesu. Njegov sin je u- streljen v vrat, ali bo okrevaj, kakor meni očetova sestra.

Oče je poslal svojega sina v šo- lo. Ta pa ni hotel iti. Oče ga je ravno hotel pošteno nabrati, ko potegne fantiček samokres in še- pa ter ustrelji svojega očeta. Ta je storil isto, in tako se je zgodilo, da ležita oba obostreljena na po- stelji. Fantiček je ranjen smrtno, oče bo okrevaj.

V INDIANI NI VRO PREPOVE- DANO IMETI ŠKANJA POD STREHO.

Indianapolis, Ind. — Prohibici- ja je dobila v Indiani sedaj teden smuten udarec. Državno naj- višje sodišče je izreкло svoj od- lok, v čigar amalu ni lastovanje opojnih pijač nikakšen prestopok.

Sodni dvor amata amandment iz leta 1921, po katerem je bilo prepovedano imeti opojno pijačo pod streho, za nekaj neustavnega.

Angleški kralj obliče papoča.

London, 21. apr. — Angleški kralj George V. je dobil dovolje- nje od parlamenta, da sme positi- titi papoča, ko obliče Rim v krat- kem.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Radić, dr. Spaho in dr. Korošec so v Zagrebu še videli "blok". Manjkajo še radikalni — in iz "bloka" po postala "vlada".

Spahar in Belgarso so v Bel- gradu podpisali.

Opajške konference je za en- krat konec. Italijani so našli ne- koliko popuščati, jugoslovanski delegati pa niso popustili nič. Pred- nadaljnji pogajanj se hočejo pomeniti še s belgarso vlado. Ta je, kakor smo že poročali, še vse popustila in bo tudi postrela, da bodo speli popuščati takoj dobiček nositi — brez nadaljnjih konfe- renc.

Sver militarizma ima pri nas še posebno velik delov. Milijarde ljudskega imetja so izgubile v kratki dobi še v njem, ampak zver še ni sita. O novem posojilu, ki ga je vlada dobila iz Francije, poro- čajo, da je namenjeno za vojsko. Kakor je ljudstvo hotelo, tako se godi. S svojimi glasovi je dalo za- upnico tistim ljudem, ki ga ropajo za njegove milijarde, zato je po- vsem v redu, da ga bodo še nadalje oropovali. Če nima ljudstvo želod- ca, je naravno, da ga mora imeti militarizem.

Vojni dobički od Bege. V Švici so svojčas glasovali o oddaji imet- ja. Socialisti so predlagali, da bi del imetja oddali državi, zlasti pa tisti del imetja, ki so si ga zasebni- ki nakupili tekom vojne in v po- vojnih konjunkturah. Pri ljud- skem glasovanju je predlag s veli- ko večino propadel. Na nekem agi- tacijskem shodu je govoril kleri- kalni švicarski poslanec župnik Peter iz Lisdela proti oddaji imet- ja in rekel: "Ustvaritelj je dal vsakemu dušo in v to dušo vložil hrepenenje po sreči. Del sreče imo- mo v dobičku za delo, za pridnost in v prihrankih za slabe čase. To je prava narava. Od-laja imetja bi bila tatvina na tistem pravu." Zdaj imajo torej švicarski dobič- karji versko tolaženje po svetosti njihovih dobičkov. Mogoče tudi, da bo g. župnik od njih nekaj do- bil kot "del sreče v dobičku za de- lo". Če iščejo naši klerikali tudi del sreče ali celo srečo v "avtono- miji", o tem se bo naše tepeno ljudstvo kmalu prepričalo. Po- mnenuj na klerikalceve je goto- vo slabo, da ni ljubi Bog vložil v dušo vseh Slovencev hrepenenje po — avtonomiji v tem smislu, da bi klerikalci le sami imeli "del sre- če v dobičku za delo", ravno tako kakor v Švici. Klerikalizem in bo- gastvo sta povzročila roko v roki nam delavskemu sloju: le po kra- jevnih razmerah znajo klerikalci svoje interese drugde zaviti in jih v drugi obliki delavskemu ljudstvu predlagati.

Staršev v Jugoslaviji leta 1922. Ministrstvo za socialno politiko je izdalo statistiko, iz katere je razvidno, da je bilo lanskega leta 127 stavk, ki se ji je udeležilo 26850 delavcev. Trajale so vsega skupaj 49,190 delavskih dni, za ka- tere bi moralo delavstvo dobiti 14 in pol milijona dinarjev. Oktobra meseca je bilo največ stavk (38 z 8292 delavcev), najmanj pa v de- cembru (3 z 1056 delavcev). Naj- večje izgubljene dni je bilo v fe- bruarju (11,225), najmanj v apri- lju (1,759). Lema industrija je da- le največ stavk (53 z 11,468 delav- ev), kamololmi in tekstilna indu- strija ji sledita.

Smrtna nesreča v mešičkem rud- niku. V sredo, 21. marca, zjutraj se je pripetila v mešičkem rudni- ku nesreča, ki je zahtevala dve življenji: rudarja Mihaela Štern in France Petriča sta izšlihila takoj na mestu nesreče, tretji, Lovro Ca- puder, je bil težko ranjen. — Me- šički rudnik je sicer še precej mo- derno urejen, vendar pa morajo rudarji razstreljevati še vedno na stari način: priležati dinamitne nabojne s priljubljenimi vrvmi. V rovu pa, kjer se je pripetila nesre- ča, je ta način streljanja še posebe- no nevaren, kajti neprenehoma kaplja voda s stropa, in iz lukenj, ki jo zavrtajo za naboj, brisgne ne- redkokrat voda s tako silo kakor iz vodometne. Seveda morajo stati rudarji večkrat okraj do kolen v vodi, kapljanje s stropa in curki od sprejda pa jih premočijo tekom 8 ur do kolke.

Radić, Korošec in dr. Spaho so se v Zagrebu sporazumeli. Radika- lci so baje že poslali svojega mi- nistra Ljubo Jovanovića v Zagreb, da sporazum poglobi. Z istim na- menom se je odpeljal oficijelni me- šički radikalne stranke Janjič dr. Korošec na Bled zabavati. Nova vlada dobiva še določne obrise in klerikalno laaskanje Padlić po "Slovenec". "Straži" in drugih listih ima pri tem svoje naluge. O "avtonomiji" niti govora ni več.

Trgovinska pogajanja med Ju- goslavijo in Italijo so zopet preki- njena, ker je naš delegat Popović nenadoma umrl.

Nova smrt. Dne 24. marca je v Celju umrl star sodrug Peter Zor- ko, ki je po dolgem in mučnem bo- lehanju na jetiki mirno končal svoje grenko življenje.

Fobofna agitacija. V Mešici so klerikalci že pred volitvami vede- li, da ne bodo zmagali nad zaved- nostjo našega delavstva. Ker so pa tako strašno pobojni, so upali, da jih bo vendar še vsaj kak dušev- rešil. Tudi povedali so svojemu Bogu, kako si ta dušev predstav- ljajo. V cerkvi so nabili na koru- lilek z imeni najbolj osovraženih socialistov, pod ta imena pa besede: "Naj jih hudič vzame, ker v cerkvi ne hodijo!" — Pa Bog jim na ta lim ni šel, še vedno jih hudič ni vzel!

Štrajnska smrt. Oročnik Vaso Pa- tiš iz Bitolja je prišel pijan do- mov. Zakuril je peč, vrata pri pe- ču pa pustil odprta. Poleg peči pa je polomil aluminij. Zaspal je sko- raj trdno. Iskre so živigale iz peči in skoraj vneli aluminij. Pališ se je prebudil še le, ko je bil, še ves v palmenju. Vsaka pomoč je bila izključena. Njegovo okostje so na- šli šele drugi dan.

Štrikstraten morilec aretiran. V Osljeku je bil aretiran neki Tot iz Sente, ki ima na svoji vesti štiri umore.

Sedanja mladina. V vasi Šilja- vica pri Karlovcu, so našli v torek zjutraj 62-letnega posestnika Ojo- ro Žegerja in njegovo ženo Ro- zvo krvava in razmazarjena. Ubil ju je 18-letni vnuk, da bi podedo- val posestvo. Mesto posestva pa bo dobil ječo.

Ropar. K posestniku Antonjevi- ču iz Grahovec je prišel mlad človek in se predstavil za Pavla Štefanovića, uradnika ministrstva pravde. Povedal je Antonjeviču, da se njegov sin nahaja pred za- grebiškim sodiščem in da ga za- kavejijo 20,000 Din. lahko spusti na svobodo. Antonjevič se je s njim odpeljal v Belgrad in vzel s- boj 27,000 Din. V hotelu, kjer sta prenočevala, pa je Štefanovič klu- roformiral (ga omamili), mu o- prostil denar in pobegetil. Antonje- vič, ki je prišel kmalu k zavesti, je zadel ovaril policiji, ki je Štefa- noviča še isti dan aretirala v Ze- munu. Napadalec se ne piše Štefa- novič, temveč Ivan Novak, doma iz Mirne na Dolenjskem.

RAZNO.

Delo čebel v številkah. Neki lju- bitelj čebel je izračunal, da obliče čebela 11,905,000, torej skoraj 12 milijonov evrek, predno pridela 1 kilogram medu. Pri tem računju je upošteval samo one cvetke, ki nu- dijo čebelar največ sladkornega soka za pridelavo medu. Obiski če- bele pri posameznih cvetkah so sledeči: rdeča detelja 6,000,000, rumena cvetka regrata 125,000, grahorica 4 milijone akacija 1, 600,000, fukinja 100,000, grahov- evet 80,000. — Silno važno pa je, da prenašajo čebele od cvetke na cvetko evetni prah in jih na ta na- čin oplodijo. Računajo da je ko- rist, ki jo s tem prinaša čebela rastlinstvu in poljedelstvu sploh še večja od koristi čebelinega me- du in voska.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Podpora Jednota

Izbore 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbori: UPRAVNI ODESEK:

Predsednik Vincent Calahan, podpredsednik Andrew Vidich, R. F. D. 9, Box 51, Johnston, Pa.; gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolnišnični odbori: Nlas Novak, gl. blaginjski John Vegrish, vrednik glavnega John Savertish, upravitelj glavnega Filip Gadin.

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.; Martin Zelenich, Box 276, Barberton, Ohio; Fred A. Vider, Box 672, Elg, Minn.; John Terbiš, Box 22, Mendocino, Pa.; John Gostich, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODESEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Nlas Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VZHOĐNO OKROŽJE: Joseph Ambrosini, Box 266, Mann, Kan. Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: John Gostich, 14321 Papper Ave., Cleveland, O.; Anton Suler, Box 104, Green, Kan.; na jugovzhod: Nlas Novak, Box 105, Buhl, Minn.; na severovzhod: Mike Nagel, 5483 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadporni odbori:

Frank Zelin, predsednik, 2620 W. 26th St., Chicago, Ill.; Frank Semak, 2620 Papper Ave., Cleveland, O.; William Sitter, 5483 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Zdravstveni odbori:

Predsednik: Pálk Alot, 3124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

John Oves, 2620 W. 26th St., Chicago, Ill.

Joe Blak, 5483 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Koro, 4232 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POZORI: Korrespondence s gl. odborimi, ki delajo v glavnem svetu, se vrši tako:

VSA FIRMA, ki se nanaša na naše gl. predsednika so naslov: Predsedništvo S. N. F. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE I'POPORE SE NASLOVJE: Bolniški up- ravstvo S. N. F. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se pošljejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vržejo na naslov: Tajništvo S. N. F. J., 2657-59 So. Law- dale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V VEZI S BLAGAJNISKIMI POSLI so pošiljajo na naslov: Blaginjsko S. N. F. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse preloščke glede potovanja v gl. izvrševalnem odboru so naj pošiljajo Frank Zelin, predsednik zdravstvenega odbora, Nlas Novak je upr.

Vsi posli na gl. parovni odbor so naj pošiljajo na naslov: John Under- wood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi posli na drugi splošni, namizni, ogleč, naročnice in splošni vsi pos- li v vrsti s glavnim jednoto, naj se pošljejo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Ne maram petolina zra- von kokije.

(Koroška narodna pripovedka.)

Kovač je imel majhen, akromen dom, hodil je od doma na delo in prihajal šele na večer domov. Ne- kega večera najde ob povratku hi- šo zatvorjeno. Ključ ženo, katere se mu leče po daljšem klecanju od- zove. Kovačica je tarnala, da ne more prej odpreti hišnih vrat, do- kler ne najde svetiljke. Kovač je takoj slutil, da v hiši ni ose v re- du. Ko mu je vendarle odprla, se je vselej za mizo, no da bi kaj spregovoril. Molče postavi kovač- ca večerjo pred njega, a on reče samo: "Ne maram." Na vsa vpra- šanja dobi kovačica vedno isti od- govor: "Ne maram, ne maram."

Kovačica je imela slabo vest. Ob- lekal jo je namreč gospod kaplan, katerega pa kovač ni trpel. Radi tega ga je ob presegajočem po- vratku močja skrila v velik kurnik tik ob mizi in kurnik pokrila s plahto. Kovačica se je bala, da je njen mož kaj zvedel o obisku g. kaplana in radi tega od samega sr- da zblaznel. Tekla je v podstrešno sobo, kjer je bival stari oče. Tudi ta je dobil na vsa vprašanja od si- na zopet edino odgovor: "Ne ma- ram, ne maram." Sedaj se je bo- jazen kmetice le še bolj potrdila. Letela je po gospoda župnika, medtem je pa stari oče vedno go- voril v sina in dobival v odgovor: "Ne maram, ne maram", da bi bil skoraj še starec znorel radi nesre- če, ki je zadela sina. Končno pri- pihata kovačica in gosp. župnik. Slednji takoj vpraša kovača, če mu je ljubo, da se s njim nekoliko pomeni in dobi suhoparen odgo- vor: "Ne maram!" Po daljšem, brezuspešnem besedičenju je me- nil župnik zadeti pravo in reče ko- vaču: "Če ne maraš na glas po- vedati, česa ne maraš — mi pa vsaj na tiho na uho povej!" In res ko- vaču se je odvezal jezik. Mirno od- govori župniku: "Ne maram lepe- tita župnikom na uho, česa da ne maram, temveč povem lahko čisto glasno: Ne maram petolina poleg kokije!" Župnik je nekaj časa st- mel pred seboj, ne vodoč si tola- žiti to uganko. Končno gre proti velikemu kurniku v upanju, da dobi tam razlago kovačeve ugan- ke. Pogradi v kurnik in privleče iz njega za uho gospoda kaplana.

Turški Pavilho.

Nasradin-hodža ima svojega osla na trg in ga da inšetarju, naj ga proda. Ta ga prepeljeva po trgu in ga prične hvallati:

"Lejta, osel na prodaj, lepo si- vo dlako ima, močan je, mlad, lepo hojo ima in za jelo je prav do- ber!"

Na to hvalo pridejo kupci in pri- čnejo dražiti. Ko vidi Nasradin- hodža, kako raste njegovemu oslu vsled naštetih vrtil cena, reče sa- memu sebi:

"Ej, če je osel tako dober, zakaj bi ga ne kupil sam!"

Nato se pridruži kupcem in pri- čne še sam ponujati za osla; kon- čno ostane osel njemu.

Nasradin-hodža plača, vzame o- sla in ga pelje domov. Doma pove- šeni, kako in kaj.

Zgodilo pa se je ravno na isti dan, da se je zahotelo njegovi ženi po smetani. Ko je kupovala smeta- no, se je pripravila s prodajalcem, da je slabo tehtal in mu reče:

"Premalo si naložil", in si hito- sno aname zapestnien s roko in jo skrivaj položi med utele. Prodajal- lee naloži še smetano, a ona hitro plača, sgrabi smetano, a na zapost- nico pozabi. Ko je žena to poveda- la Nasradin-hodži, ji reče:

"E, če je tako, žena, pa beva odlej uredila naše gospodinjstvo tako, da bom jaz opravljal vse po- sle izven hiše, ti pa v hiši."

Delavski list je sile, s katero računski val nasprotati.

SEVERA'S ESKO

Refleptique opelle

Priporočljivo za odzopni pri zdravljenju arbelice in raznih kopljih boleznj.

CEVA 200

Vprašajte pri vašem lekarnj.

W.F. SEVERA CO. CLEON RAPIDS, IOWA

ZA KUHANJE PIVA DOMA

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskušate in se prepričate, da je doma pri nas kuhani vedno in najboljši in najz- najeti. Dobiti je tudi shirko odov, steklene in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo narodelo po po- šti, točno v vse kraje.

Grožnjem, sladčarjem in v pro- dajalne količine damo primeren po- put pri večjih naročilih. Pošite po informacije na:

FRANK OGLAR,

6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

IVAN MATIČIĆ.

SLOVENSKO BANKO
ZAKRAJŠEK & ČEŠARK,
10 — 9th Ave., New York, N. Y.